

माँ-बौ लुमन

Dhamma.Digital

भिच्छु अश्वघोष

माँबौ - लुमन

प्रकाशक :

लेखक स्वयं आनन्दकुटी

बुद्ध सम्बत २५१६

प्रथम संस्करण १५०० प्रति

जिगु खँ

२० मंसीर २०३० खनु नसंचा इले ठीक पांच बजे (न्याता इले)
जिमि ब्वा चन्द्रज्योति व माँ लक्ष्मी माया आकाकाकां लुमंस्य वया मिखां
ख्वबि धररं पिहाँ बल ।

अले मती तथा माँ अबुया गुण लोमंक्य मज्यू । माँयागु प्रेरणां
अबुया दयां जि थ्व जीवने लाः बल । संकल्प याना माँ बौया पुण्य
स्मृतिस सफू छगू च्वयेगु । सीपिनि नामे सुइतं नके मागुजा खः । तर
नकेगु धयागु लिपा खि जुया फुना बनीगु । उर्कि सीपिनि नामे सफू छापे
यायेगु हे कल्याण धका मती तथा ।

जि थ्व सफुती जिमि ब्वा व माँ धका शब्द छ्यला । आदर्शवादी
धाःपिसं मती तये फु भिक्षु ज्वी धुंका नं माँ-अबु, दाजु केहेँ आदि नाला
च्वन तिनि । थथे उचित मजू । थुगु खँय् छुं धायेगु ला मदु । एसां
मानवताया नामं मानवतायात हनन यायेगु पक्षे जि मख् । थुकी क्षमा
प्रार्थना दु ।

जि ह्लापां जिमि माँ धका शुरू याना । थुकी नं माँयात अपो मान्यता
बिल धाइपि दयेफु । की खँ ह्लाबले माँ-बौ धका धया च्वनी । उर्कि
जि ह्लापां माँयात थाय् बियागु खः । माँ-बौ लुमंगुया पुण्यस्मृतिस थ्व
सफूचा च्वयागु खः । जिमि केहेँ माधवों च्वयातःगु “जिमि माँ लुमंका”
धयागु कविता नं थुकी घाना बिया ।

इदं वो जातिनं होतु सुखितः होन्तु जातयो

आनन्दकुटी

१८ ज्येष्ठ २०३२

— अश्वघोष

जिमि माँ

जिमि छ्येया अधिकार जिमि ब्वाया ह्लाती जूसां तभि छ्येया हामाँ जिमि माँ जुया चवन । छ्येया रेख देख व पालन पोषण यायेगु क्रम व ढंग मिसातेत सुनानं स्यनातःगु मद्दु, न सुयागुं गुरु उपदेशया आवश्यकता हे दु । श्व जिमि माँया कार्य कुशलता व पालन शक्ति खना मती लूगु विचार खः । अतः छ्येया पालन यायेगु शक्ति दुह्य मिसायात देश पालन याय्गु बल मद्दु धका सुयातं तर्क याय् थाय् मद्दु धयां अपो खं उवी थें मताः ।

Dhamma.Digital

जिमि छ्येया गृहलक्ष्मी हे जिमि माँ खः । नां नं लक्ष्मीमाया । ब्वाया केवल कमाय् जक यायेगु भार, मेगु फुक्क ज्या माँया ह्लाती खः । दुक्क पिकू नं माँया ल्हाती, थथे फुक माँयात तोता बिया तगु विश्वासं मखा धाय् ।

माँया छ्येया ज्या फुक्क यानानं मेमेगु ज्या नं यक्व दु । माँ नं बँद्य ज्या नं याना च्वंगु दु । जित लुमनि थुकें याना छ्येयागु ज्याय् तक न हानि जूगु दु ।

जित लुमंथे ला जि न्हेद च्याद दुबले तक जिमि मांवाके धामिक विचार मडुनि थें च्वं । जिमि मांया मज्यूगु बानि छता नं लुमंनि व खः थःमं धाय् धुन कि सलं वां न्याय्थें ज्वना चवनीगु । अबले सुयागुं खें मांया ह्नाय्पने द्वाहाँ वनी मखु । थुकीयात जिहि मखा धाय् । थ्व ब्वेयागु खें स्पष्ट ज्वी ।

अन्दाजि जि किछद, किनिदें ति बत ज्वी । जिमि दाइ चन्द्रदेव यात ब्याहा न्यायका तल । ततापि नं नापं बी न्यायकेगुला कीगु समाजया नियम थें खः । जिमि मांया चीधिकह्य काय् जि खः । जिमि ब्वां जि चिकिधिकतिति धका भम्चा मस्वकू । तर जिमि मांया मन मच्चं । चीधिकह्य काय् छह्य जक छाय् ल्यंका तय् धका भम्चा स्वके छीत । जातः नं कयाहल । कयना स्वबले जक छूं ग्रह-ग्रिह मिले मजुल ला मस्यु ब्वां जातः वां छवया बिल । तर मां गन माने ज्वी धका । जिहि यायां आखिर जित नं वन्धने कयंका हे बिल ।

छन्हुया खं खः । ह्नासा पाखें तःधंहा लामा छह्य वै चवन धका गुप्त रूपं खें जुया च्वन । राणाते पाले लामात यें दुने वये मज्यू अथे धयागु बुद्ध धर्म प्रचार याइपि च्वने मज्यू । मिसात थ्वः थ्वः मुना लामाया दर्शन या वन । मां नं व पुचले दुथ्याक वन । दिक्षा नं कया बल । नारीया मनया श्रद्धा हे मखा ? बस अवलेनिसें मांया ह्नाती जप माला खालि मजुल । लिपा जितः नं दिक्षा काय्के बिल ।

अवलें निसें या ईयात जिमिगु छ्येया निगूगु अध्याय धाःसां ज्यू । छ्ये पड्म संभव व चक्र संवर आदि आगंछ दुसा नं जिमि मांयात अलग आगंछो माल । वरोवर छो राज्या नं प्रारम्भ जुल । छो पूजायात

आपालं सामान माः सानं निगू जिमि मांयात मयोगु सामान माः । व खः
ला व एला । ला व एला जिमि मांया शत्रु धाःसां ज्यू उकि मां नं उकी
मन छ्वासु कल ।

छन्हु भिक्षु छह्य हाकुसे च्वंगु पात्र (गुल्पा) छगः ज्वना भिक्षा काः
बिज्यात । मांया दृष्टि व शान्त मूर्ति पाखे वन । छन्हु व भिक्षुयात छ्ये
हे निमन्त्रण याना भोजन दान बिल । धर्म खनं न्यन । अबले निसें जिमि
मां नं थेरवादी शासनया प्रति श्रद्धा प्रगति याना यंकल । जित लुमनि
उखुनु मांया ल्यू ल्यू जि नं वनागु । भोजन क्षीर मखु । गथे छ्ये न्हि न्हि
नया च्वनागु खः वथे जागु जा के, तरकारी खः । अबले जिगु मनं मनं
धयाचवन 'अरे ! थथे च्चि भ्याः जक नये ज्यूसा ला जिनं भिक्षु ज्वीफु ।'

मां धर्म पाखे लाः गुलिं जिनं भन्ते पिनिगु आश्रये थ्यन । तःगू मछि
उद्देश्यं याना जि नं भिक्षु ज्वीगु इच्छा जुल । छता नित्ता उद्देश्य थन
धायेगु पायछि मजूथे मताया ।

(१) छ्येया ऊंफुटं मुक्त ज्वीगु । (२) विदेशे वना आखः ब्वनेगु ।
(३) दुःखं मुक्त ज्वीगु (४) मांया प्रेरणा ।

भन्तेपिन्त लःह्लाना बिल । भिक्षु संघं थःगु संघय् दुथ्याका काल ।
(संघ धयागु अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ मखु । अबले अखिल नेपाल
भिक्षु संघया जन्म हे मजूनि । भिक्षु संघ धयागु बुढया पालनिसें चले
जुया वइच्चंपिं भिक्षुपिं खः ।) प्रव्रज्या जुइत मां-अबुया आज्ञा माः ।
जित आज्ञा कायेत राष्ट्रपालं थें अनसन (मनसे छालाना) च्वनेगु
आवश्यकता परे मजू । छ्याधःसा मांयागु ला प्रेरणा हे दु । अले
अबुयागु जक छु खं ? चाहे मननिसें ब्यु, चाहे म्हतुं जक जि

अबुयाके नं बिदा काये धुन । गुलिसिनं येकं, गुलिसिनं मयेकं न्यागुसां
जि सकसिके बिदा कया ।

जित आतकं थ्व खं लुमनी बले आश्रयं चाः । प्यदें न्यादेंया दुने
मानव हृदय गुलि परिवर्तन ज्वी फुगु । प्यदें न्ह्यो मांया यसें ब्याहा नं
याना बिल, हानं लिपा ब्रह्मचर्यं जीवने नं तया बिल । थुकीयात श्रद्धा
मखा धाय् ?

च्यादें लिपा ईस्वी सम्बत् १९५१ या खं खः । अग्रश्रावक धातु
स्वागत समिति पाखें पौ छपी प्राप्त जुल । उकी नेपालय् धातु यात्रा
ज्वीगु, स्वागतोत्सव, निमन्त्रण व नेपालया दर्शनाभिलाषी मन जुयाच्चंगु
स्वंगू प्यंगू कारण चूला वल । अले पासा कुमःर काश्यप व जि
लंकांसिं वया ।

त्यानु लंका मां—अबुया ख्वाः स्वः वने धका यले वना । छ्येँ क्वय्
ध्यान । च्वंसिं क्वथ्यं छ्येँ छकी स्वया । छेँ भतिचा तःखा जुयाच्चन ।
दुने दुहां वना । ह्नापा तितिन्ह्या दुहां पिहां जुया च्वनागु लुखा नं
चोदुवार्थे जुयाच्चन । क्वछना दुहां वना, तले ध्यान । छचाखेरं छकी
स्वया । खःथेँ मखुथे च्वना वल । अबुया लिक्करां ङयाफले खःचिया
छोने पुलांगु ह्नाति च्वया तःगु सफू खन, सफूया नापं धर्मोदय पत्रिका नं
दु । अबुया खं स्पष्ट जुल कि व सफू मन दिक्क जुइबले ब्यायात बोध
याइह्य पासा ख्वहे सफू व 'धर्मोदय' खः । मां छ्येँ मदु धंगु लक्षण थन
खने वत ।

अले जि न्यना— मां गन ? 'उखे' धका उदासोन शब्दं धाल । अले
छ्येँ तःखा जुया च्वंगुया रहस्य नं स्पष्ट जुल । 'उखे' 'थुखे' शब्दया द्वन्द
मने जुल । हानं जि उखे छ्येँ छाय् धका न्यनाबले — वया आनन्दं च्वने

माः हँ, उकिं अलग च्वना अष्टशील पाले याना च्वंच्वन धका गरखेसे च्वंक ख्वाः याना लिसः बिल । अले जित नं छको ख्वये ला हिले ला जुल ।

च्यादंया दुने छ्येया घःचा गाक्कं हे चाहिला च्वने धुंकल । केहें मय्-जुगिं निह्य नं बरे छुना (ह्यासु वसः पुंका) मांनं थःगु बसे कया तये धुंकल । 'यो कका जि नं भाबा ज्वी धाइह्य काय्चा छह्य नं दुगु खः वनं परलोके वना च्वने धुंकल । वया पलिसा मेपिं निह्य स्वह्य दयेधुंकल । छ्येया ताल बाल बांमला । मिले मजूसे च्वंच्वनी बले बांलाइगु नं गथे ? छ्येया हामा मां नं वास्ता मतः बले छु ताले लाइ ? लक्ष्मीद्यो नं मां लिना वना च्वंगु खने दु । अले "यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवता" अर्थात् गन मिसातेत सम्मान दइ अन देवतापिं वास याइ धैगु पण्डित वाक्य लुमंस्य वल ।

मांया दर्शन या वना । मां ह्य मफयेका च्वन । तर जि वनेवं मांया रोगं बिदा काल । ख्वाःया पहलं सीदत मातृहृदये पुत्र स्नेहं जाल । सुख दुःखया खं जुल । जिगु मन ला विचार सागरे लाल कयावं च्वन तिनि । मन सुंक मच्चं । पलख लिपा उखे न्यना वयागु खं फुक्कं प्वंकाः स्वाकातुं "मां ! थये छखे च्वनेगु बांमला मजू ला ? धका प्रश्नं नं तीसकं न्हाचीका । लिसः जित ख्वाबि बिल । अनं थःगु हृदय फाया क्यन । खं स्पष्ट जुल । जिं मांयात बांलाक ह्यासिल । मां अलग च्वंगु कारण नं बिस्तारं बिस्तारं लखे दुने च्वंगु वस्तु खने दया वैथें खने दत ।

मांनं धाल— जाकि ध्वगिका छ्वयेगु प्वः हायेगु (राष्ट्रीय नाश यायेगु) ज्या छता याये म्वाकेत आपालं प्रयत्न याना ।

गुठघारत नं खँ न्यं । तर छ्येँ च्वंयि माने मजू । छुं छकूचा खँ मन्यं,
 न्ह्याग्गुं दोष जूसं धर्मया नामे दिकीगु । धर्मं याना छ्येँ स्यन । थ्व जि
 सहयाये मफु । उकिं छ्येँ नापं च्वंचवने मजिल, छु याये ! धया ताहाकगु
 सास नापं मिखाय् ख्वंवि नं पिकाल । खः मखु थःथःपिसं स्यू । जि थःगु
 अध्ययने वने माल, पासा कुमार काश्यप नापं नेपा तोता लंका बना ।

दच्छि लिपा जि लिहां वया वाराणसीया लिक्क च्वंगु सारनाथे
 एस्. एल्. सो. जांच बीत अःखः ब्वना च्वना । २० फरवरी १९५३ खुनु
 पूज्य सुबोधानन्द भन्तेया पौ छपौ बल । खामे छोने ह्याउंगु आखः खंबले
 ह्य पीसे च्वन । पौ ब्वना स्वया, थ्व जिगु पृथगजन मनं फये मफुगु
 शोकनीय खं ! जिमिगु छ्येँया थोगु मत आकाफाकां २००९ फागुन
 शुक्ल औंसी कन्हेखुनु (१५ फरवरी १९५३) स लोप जुल । मां !
 गुह्यसिगु गुण 'अनन्त' धका तथागतं कना बिज्यात । थौं व सदाया निरिति
 मिखा तिसिना वन । पौ व्वने सिधःबले ह्य छम्हं चिचि मीगु थें च्वन ।
 गःप तपु जुया बस, हःहःपं थें जुल । मिखाय् अन्धकारं तोपुल, पलख
 फुंगय् भोसुना ।

'अनेच्चा बत संखारा' व 'मरणं तंहि जीवितं' अर्थात् संस्कार फुकं
 अनित्य खः व जीवन हे सीमानिगु लुमंका । तर थ्व असह्य वज्रपात
 समये थ्व वाक्यया छुं प्रभाव परे मजुल । हानं लुमंका—

अनन्वितो ततो आग, अननुज्जातो इतो गतो

यथागतो तथागतो, का तत्थ परिदेवना ।

अर्थ— सुना नं वा मध्यायेकं थुगु लोक्य बल, सुयागुं अनुमति मदेकं
 थनं वन; गथे बल अथे वन, आ थन छाया् खबयेगु धका !

परन्तु श्व वाणी लुमंका नं मांया स्नेह मूर्ति लोमंके मफु । बुढी जूसां स्फूर्तिपूर्ण ख्वाः न्ह्याबलें सँ भुलुसुलु दंका च्वनीह्य । जित ह्यापा दुरुपी म्हतुइ ल्वसुका, अनं येला बजि ल्वसुका, अनं जाप्य म्हतुइ तथा बिया स्नेहपूर्ण प्रेरणा द्वारा श्व छकूचानि व छकूचानि धका नका, त्वंका च्वंम्ह मां !

मां ! मां हे ज्वी । मां धैह्य मां हे का शब्द समूह नुगलं पाठ याना च्वन । गुगु स्नेहमय मूर्ति लुमंका मती तथा च्वना, व इच्छा नुगःलेसं तुं थाना च्वन । आः व पूर्ण ज्वी मखुत ! श्वहे जितः दुःख । आः केवल व पुण्य स्मृतियात जक बारबार लुमंक्य बाकि दनि ।

जिमि मां दिवंगत जूगुली, गुपि पासापिसं शोक प्रकाश याना हल, जित धैर्यं बीगु प्रयत्न यात इमित हार्दिक धन्यवाद सिवाय मेगु छु बी ? थुपि पासापि कुमार काश्यप, अग्गधम्म, सुदर्शन, भक्तकृष्ण (आः सुमंगल), धुस्वां सायमि खः । पासा धुस्वां सार्यामि च्वया दिल — पासा, संसारया विधान हे गजब खः । छिह्य मां दिव्यलोक वन । श्व खँ जिगु हृदयस छाया हलचल यागु ? छाया थुकि ला कि छह्य मानव प्राणीया मां नेपाली मन्त ? छाया थुकि ला कि छह्य मानवया संसारे दकसिबे तःधंगु वस्तु मन्त । मखु, श्व फुकं मखु । श्वया कारण — अश्वघोष छह्य पासा दु गुह्य हृदयनिसें पासा ज्वी धुं कुह्य । वया मां मन्त अले ! वया मां मन्त धाये-सातं जिगु हृदययात नं आघात ज्वीगु स्वाभाविक खः ।

मां, आः जि छु धाये ! केवल श्व छगू वाक्यं मांया इच्छा पुरे याये फयेमाः ।

जिमि ब्वा

जिमि ध्वःया नां चन्द्र ज्योति शाक्य खः । कार्यापि निह्य वु चन्द्रदेव
शाक्य व बुद्धरत्न शाक्य । जि जिमि ब्वाया चिकिधिकह्य काय् खः ।
जित जिमि ब्वां गाक्कं माया याः । जि लुच्चा जुया ह्यितः ज्वीबले छक
निक जक स्याक्क दाय यो ! जिमि ब्वाया व मांया स्वभाव गाक्कं पाः ।

जिमि ब्वाया सम्यक भ्वे न्याय्केगु व धर्मधातु चैत्य भादि स्थापना
याना बाहा पूजा न्यायकेगु धर्म समळे जुया च्वनेगु स्वभाव खः । जिमि
ब्वाया मेगु नं छगू लहर धाय् ला सोंख धाय् भजन खलः व दाफा खलतेत
जलपान याकेगु । थथे याकल, बाहा पूजा याकल धका नां काय्केगु ब्वाया
इच्छा बा स्वभाव खः ।

जिमि मांया धाःसा लामाजुपि व भर्तेपि (भिक्षुपि) निमन्त्रण याना
भोजन याकेगु व छो पूजा याकेगु धर्म समळे ज्वीगु । मेगु जिमि मांया
धर्म खः रोगिया सेवा थह्य स्यूथें वासः यायेगु । चान्हे लाःसां सःतः वइ
च्वनी । जिमि मां पिहां वनी । अथे पिहां ज्वीगु जिमि ब्वाया मयो ।

जिमि ब्वाया सिंह दरबारे जागिर वु । थ्व जुद्ध शम्सेरया पालेसिगु
खें खः । श्री ३ जुद्ध सम्सेरया स्वह्य कलार्पिगु लं स्वीगु ज्या खः । जिमि
बाज्यापि लुंकमि जूसां जिमि ब्वायापालं निसें मुजिका ज्या जुल । अकनिक
जि नं जिमि ब्वा नाप ल्यू ल्यू सिंहदरबारे वना लिहांबये बले ह्वाय साप
तपु जू । जिमि जागिर वु । सिंहदरबारे वनेगु धयाथें साप धमण्ड वु ।
पला छी बले बें मध्य् थें च्वं ।

आखः ब्वं वनाथाय् याह्य गुरू साहिला दाइ या सत्संगतं जिनं मचां

निसँ धर्मे मन वन । जि ह्लापां अष्टमी व्रत धलं दनेगुली भुले जुया । तर मोहनि भ्वे बले व जात्राया भुया बले अष्टमी पाः लाइगुलिं ह्याइपुसे च्वं । मचां निसँ धलं दंवासां अष्टमी व्रतया धलं दं वने थाय् ध्यबा नं खुया ह्येगु बानि दु ।

अनं लिपा मांया सत्संगतं जि अवतारी लामाया दिक्षा काये माल । न्यागू कोटी जप यायेगु अधिष्ठान याना वया । ह्नि ह्नि घौछि जप व ध्यान यायेगु चलन थें जुल । जित लुमथें स्वंगू कोटि जप याये धुनथें च्वं ।

गुम्बाय् वना अपरिमित धारणी ब्वनेगुली नं भुले ज्वी धुन । धारणी ब्वनेगु ज्याय् जिमि ब्वाया नं मनवं । लिपा थेरवाडी भिक्षुपिनि सत्संगते लात । जि ह्लापां सत्संगत लागु पूज्य प्रज्ञारश्मि भन्ते नाप खः । लिपा जिमि मां नं पूज्य अमृतानन्द भन्तेयात लःह्लाना बिल ।

भिक्षु ज्वीगु इच्छा प्रकट याना । जिमि मांनं नं अथे हे थःगु मनया खँ प्वंका बिज्यात । तर अबुयागु अनुमति म्दु । अले पूज्य अमृतानन्द भन्ते व धर्मलोक भःतेपिसं छं ब्वायागु नं अनुमति माः छिमि कलायागु नं अनुमति माः धया बिज्यात ।

जि सरासर वना जिमि ब्वा नाप लाना बिदा फवना । जिमि ब्वां अनुमति मब्बू । जिमि ब्वाया धापू खः— जि तुतां निपु दु । खुसि छिना वनेबले छपु च्वीक यंकुसां मेगु तुतामं भलसा बी, अथे हे छिमि दाजु ल्याय्हाया सुरे छ्ये'या ज्याय् बांलाक ध्यान मतः । छंगु भलसा कया च्वना । छं आमथे मती तइ धका सपनाय् नं मखना । जिगु पाखें गुबले नं भिक्षु ज्वीत अनुमति दइ मखु ।

जि जिहि याना धया भिक्षु ज्वी मखन धासा जि छ्ये' ला च्वने हे

मछु । जि जिमि व्वायात बाखं कना । अशोक महाराजां दोलंदो बिहार व चैत्य दयेके धुंका मोग्गलिपुत्र तिष्य महास्थविरयाके न्यन—

“भन्ते ! जि उलिमछि चैत्य व बिहार दयेका । जित बुद्ध शासनया अंश पावे ज्वी मछु ला ?”

महास्थविरं लिसः बिया बिज्यात— महाराज, थः काय् म्हाय् निह्य बुद्ध शासने प्रव्रजित याना बहुजन हिताय व सुखायया ज्या याके फुसा जक बुद्ध धर्मया अंश पावे ज्वी । थुलि खँ न्यने धुनेबं थः काय् महेन्द्र व म्हाय् संघमित्रायाथाय् वना अशोक महाराजां थःगु मनया खँ प्वंकल । काय् व म्हाय् नं थः अबुया इच्छा पुरे यायेगु वचन बिल । अले काय् महेन्द्र व म्हाय् संघमित्रा व्वना अशोक महाराज मोग्गलिपुत्र तिष्यया-याय् यंका भिक्षु व भिक्षुणी याना बुद्ध धर्मया अंश पावे याना काल । व्वां नं जित भिक्षु ज्वीत अनुमति बिया बुद्ध शासनया अंश कया बिज्याहुँ । जि भिक्षु ज्वी धुन घाय्बं दाजुं नं छ्येया धन्ना कया बाँलाक ज्या अवश्य याइ । छुं पीर कायेम्वा । जि ला छ्ये च्वने हे मछु । अले जिमि व्वां मिखां ख्वबि वयेकल । लिपा छं स्वया का घाल ।

अबले जित छु अनुभव जुल व थन घाये मसः, जि घाये फुगु ला अबले जिगु नुगः ल्वहैया नुगः थँ च्वं ।

अनं सरासर पूज्य धर्मलोक भन्ते व अमृतानन्द भन्तेपिषाय् वना घया जि अनुमति कया ह्ये धुन घयाबले पत्या मजू घया बिज्यात । अले पूज्य धर्मलोक भन्ते व अमृतानन्द भन्ते निम्हं छ्ये व्वना यंका । जिमि माँ व ब्रौया न्होने इमि चिकिधिकह्य भौमचा नं दु । पूज्य धर्मलोक भन्ते नं आशाभायायाके न्यना बिज्यात, का छिमि भात भिक्षु ज्वीगु हँ— छं तोता छोयेफु ला ?

“छ्ये च्वनि हे मखु धामेसित सुनां ज्वनातये फइ । तोता छोयेफु”
 धका लयतापहलं लिसः बिल । अबले जि वया मनया खँ मस्यू । एनं
 वचन ब्यूगुलि जि वया प्रति कृतज्ञ जुया । जिमि अबुं नं मंमवयेक
 अनुमति बिया बिज्यात । अले जिमि माँ छह्य मुमुमुसु ह्लिला च्वन ।

पूज्य अमृतानन्द भन्ते नं जित कुशीनगरे यंका बिज्यात । अन पूज्य
 चन्द्रमणि महास्थविरं प्रव्रजित याना बिज्यात । अनं बनारस वना । अन
 थ्यना तिन्हुकुखुनु आशामाया अबुं लिगना यंके धका ल्यूल्यू वल । अबले
 जि बुद्धरत्न शाक्य मखुत श्रामणेर अश्वघोष ज्वी धुंकल । वसः नं
 ह्यामुसे च्वंच्वन । सं नं पाचुक खाना तये धुन । जि खनेवं आशामायाया
 बौ वाटाहाँ दना मिखां ख्वबि वयेका च्वन ।

२००१ सालं जि लंका वना । वहे साले जि ह्यामु वसः पुनागु खः ।
 लंका वनां गुलिचां मदुवं जुद्ध शशेरं भिक्षुपि नेपालं पितिना हल । अबले
 लंकाया बोद्धतसेसाप सहानुभूति वयन ।

लंकाय् च्यादें च्वना अनं लिहाँ वया सारनाथय् व वाराणसी एस्.
 एल्. सी. निसें बी. ए. तक जक व्वना नेपा लिहाँ वया । बी. ए. पास
 भजुवं टी. बी. ल्वय् जुल । व्वनेगु त्वा दल ।

जि नेपा वया । अले लच्छिया छको बौ नापलाः वनेगु दस्तुरथें
 जुल । जिमि व्वाया पुलां पुलांगु खँ कने न्ह्यां । जित धाःसा ह्यायपने
 दुहाँ मवं । जि सुंक च्वंच्वनेगु । उस्त नं मवना । अले जिमि व्वाया हाला
 च्वनी गज्याह्य मचा नं नंवाये हे मसः । भिक्षु जुया जिमि काय् पाक
 जुल ।

जित छ्ये वनेबले साप ह्यायपुसे च्वं । धौछि जक च्वने हे साप याकु ।
 उकुसे मुकुसे च्वनीगु । अले छको निको तले च्वते थाहाँ वनेगु उखें थुखें

ऊयालं कोस्व वनेगु । जःला खःलातसें नं जिगु पाखे स्वया पतिचां सुया
 वयना चवनीगु चन्जोति ककाया काय भिक्षु जूह्य हुँका गपायधिक ज्वी
 धुं कलका धया चवनीगु ।

जि तले वना ऊयालं क्वस्वया चवंगु खना जिमि ब्वाया भुनुभुनु हाला
 चवनी— मचाया छ्ये चवने मास्ते वल का, उकिं तले यहाँ वना उखे
 थुखे स्वया चवनीगु । माःसां म्वासां ह्याउं वाउं छुं मस्युनि बले भिक्षु
 जुल आः नुगः मछिका चवने माःका !

जि जिमि ब्वां थः बुन्हा जुया वल धका बः लासां अन्दाजि
 ७०.७५ वर्षति दुबले छ्येया अधिकार फुकं जिमि वाजु चन्द्रदेव यात
 लः लहाना बिल । जिमि ब्वा ऊं ऊं बैश वन । मिखाय मोति बिन्दु
 बया मिखां नं मखन । मिखा चिरे यायेगु नां काये मज्यू ।

अन्दाजि २०२८ सालया अन्ते जिमि ब्वाया पिशाब मज्जूगु ल्वे
 जुल । बीर अस्पताले भर्ना याय यका । जि नं बरोबर अबुया सेवा
 यायेत वना चवना । मनं तुनाथे लुधक सेवा याय खना लयता वो ।
 माँया जक छुं सेवा याय मखना अपसोच दु । बीर अस्पताले चवना
 जोछिया गुहाली ब्यूगुलि मरु कयाम्प होटलया गुण लोमके फेमछु ।

बिरामी जुया च्वं जोछिया जिमि ब्वां थःगु जीवनीया खे कना
 चवनीगु । मचानिसें दुःख सियागु खे कना हल । जिमि ब्वायागु खे
 स्वेबले जिमि बाज्याया पाले जिपि गरीब तिनि खवा वो । छाय धाःसा
 महनि नखः हे माने याय मफु । छकया खुशी १'- छटका वाँ कमाय याना
 जिमि अजियात बिया महनि बले ला छक लुधक नये खन । अले जिमि
 अजि साप खुसी जुल हें । तस्सकं लय ताल हें ।

जिमि बाज्यां बन्दक तथा थकुगु बुं न पयाना कया छेनं दना ।
 नयेत धन्दा मडु । आ जकं जहान पि यव्वं दत । जाकि मगाना वल ।
 हानं धया हल । कायपि निम्ह दु । ज्यागलं चवनेबले त्वाना चवने म्वाक
 छ्ये नं निखा यार्थिक्क, सिजया ट्यप निगः, दराज निगः वसः स्वीगु कल
 नं निम्ह सित इनः काय छिक्क, बुं नं अथे हे फुकं निज्वलं पायछि याना
 दयेका तथा । छं त्याग याना भिक्षु जुल । धात्ये त्याग याना वन । छ्ये
 चवनेगु ऊंफट । भिक्षु जूवंगु याउसे चवं ।

आः जि सी तेना । जि साहुं क्यंका तथागु मडु । छ्ये बुं गाक्क
 दयेका थका । आः छिमि दाजुं नं बाँलाक कः घाना ज्या याना कमाय्
 याना चवंगु दु । छुं धन्दा मडु । जित मागु नका काय् म्हाय् पिसं सेवा
 यात । छिमि दाजुं साप बिचाः याः । तर छिमि माँ दुगु जूसा ला
 आपालं सुविधा दइगु खं । काय् म्हाय्पि म्हासु वसः पुने धुंका नं जिगु
 सेवा याना चवन । अथे सेवा याका चवने म्वाःलिगु खं । जित सम्बोधन
 याइबले गुबलें भन्ते धाइ, गुबलें बाउ धाइ । गुबलें छ धाइ । गुबलें छपि
 धाइ ।

Dhamma.Digital

बीर अस्पताले निलाति तथा छ्ये हया । मिखा चिरे याना
 मिखां नं खन । हःनिया कुहाँ वइगु नं जिल । पिसाबया ल्वे जक मज्यू ।
 छ्ये दंछि मयाक बिरामीया रूपे लासाय् व्वां कष्ट सिल । याकनं
 छाय् सिना मवन धका हाला चवनीगु ।

जिमि दाजुया काहिलाम्ह काय्यात भम्चा छम्ह चूलात । व
 भमचं जिमि व्वायात साप लुधंका सेवा यात । जिमि व्वां व भमचा
 यात न्हाबलें सुवा बिया चवनीगु न्हाम्ह भमचा लक्ष्मी हे खः - न्हापां

काय् मचा ब्बीमा ।” भमचाया प्वाथे नं दत । धात्थे सुवा बिया थकुथे काय् नं बुल । तर छुइया एधा स्वय् मखंक हे जिमि ब्वां प्राण तोतः वन ।

जिमि ब्वां परलोक वने न्ह्यो धया च्वनीगु- भन्ते पित्त भोजन छक याका सिना वने दुसा ज्यू— तर व इच्छा याकनं पुरे मजुल । छ्येया परिस्थिति व लिमलाना च्वंगुलि निला प्यला लिकुना च्वन ।

छन्हु भिक्षु पित्त निमंत्रण याना भोजन याका दान नं बिया । जिमि ब्वाया ल्हार्ती परिष्कार (साबुन तुठ पेष्ठ आदि वस्तुत) दान याका बले ल्वे मदुथे च्वंक ख्वाःयचल । पूज्य अमृतानन्द भन्ते नं जिमि ब्वाया मन याउक खे कना बिज्यात, भन्तेपित्त भोजन याके धुंका जिमि ब्वां घाल — आः जि सिना वंसां जिल धाः थें हे तन्हु मम्वाः ।

अन्तिम वचन

जिमि ब्वां नुगः मीछक छगू निगू खे प्वांका थकल । थपायसकं फोहरगु ल्वे ज्वीका सास्ति नया च्वने मागु छु पापं थें ! चायकं छुं पाप यानागु मदु । धर्म जक यक्व यानागु दु थें च्वं । काय् नं भिक्षु जुल । म्हायार्पि निम्हं भिक्षुणो (अनगारिका) जुल । जिमि ब्वाया शंका जुया च्वंगु खे प्वांका धया हल— छिमि अजियाके धुक्या ताचा छक लाका कया । अले छिमि अजि साप नुगले स्याकल । अथे ताचा लाका कयागु छिमि मांया मचा बूगु तन्हु मदुनि । मचा बूमेसित छांलाका ताचा प्वाय् ज्वना पिहां वंम्ह लिबाक दुहाँ वल । वहे तमं ताचा लाका कया । मांया नुगले स्याकागुलि जकं थ्व भोग काये माःगु ला ?

छिमि मां यात नं तको मछि दाया सास्ति यानागु दु । उकिं जकं थ्व पाप भोग याये माःगु ला ! सपनाय् नं छुं मक्यं थुगु पापं थये ल्वे जुइका दुःख भोग याये माला च्वन धका ।

हानं थः लय्तागु खँ नं प्वंकल । कायपिन्त ऊयातुक साहुं क्यका तयागु मदु । मेपिनि अबु सिनां वनेवं साहु पुपुं लिमला । अथे जि छुं मजू । थःम्हं हे कमाय् याना माक्व दयेका थका । उकिं मन याउं ।

हानं दुःखया खँ प्वंकल । जि म्हाय् निम्ह दु । छम्ह लुं थें जाम्ह, मेम्ह ली थें जाम्ह । ली थें जाम्ह म्हाय् तरह मदुगुलि दुःख सी धयागु छगू जक पीर दु । मेगु छुं चिन्ता मदु । कायपिं निम्हेस्या छुं दुःख मदु । म्हाय् छम्हस्या नं छुं दुःख मदु । छिमिसं व तरह मदुसह मचा यात बिचा या न्है ?

थये खँ प्वंका तम्हु म्वाना मच्चंसे श्रावण २ गते २०२९ खुनु जिमि ब्वा चन्द्र ज्योति शाक्य सदांया लागी अन वनेगु थन वनेगु मघासे मिखा तिसिना वन । निदं तक ल्वचं कयेका जि तःनु म्वाइ मखुत सीमानि धाधां सदांया लागी बिदा काल ।

जित नुगः मछिना च्वंगु निता खँ ल्यना च्वन । सिनावने न्ह्यो जिमि ब्वां धाधागु फुकं नका, तर भुयु फसि छता नके मफत । जि माले मफुत ।

मेगु दकले नुगः मछिसे च्वंगु खँला जिमिब्वा परलोक वने छन्हु न्ह्यो १ श्रावण २०२९ खुनु अबुया सेवा याय् मखंगु । उखुनु जि वइ धका ब्वां आशा कया च्वन खनि । जि थुखे यें मेगु ज्याय् तक्यना च्वन । गौचरणे छम्ह मनू का वने माल । संल्हया श्रीघ विहारे थःगु

कर्तव्य पालन याः वने माल । न्हिने चिकमुली छथाय् आइतबार पत्तिकं
 श्री पंच बहादुर याथाय् बाखं कना च्वनागु नं पुरे याः वने माल । थये
 तक्यना च्वंगुलि अलमले जुया उखुनु बौया थाय् पलातक नं तः वने
 मलात ।

कन्हे खुनु सुथे खुताइले फोन वल । याकनं वये माल । जि
 तुरन्त वना । ब्वां नमवाय् धुंकल । पलख लिपा होश दया वल । लः
 त्वने ला धया । त्वने धाल । लः त्वंका । धीछिति ख्वा चक्कना वल ।
 जि हानं शहर वने माल । छथाय् संघ भोजन धयातःगु । संघ भोजन
 यात प्यम्ह भिक्षु खाके माः । जि नापं प्यम्ह जक भिक्षुपि धया तःगु ।
 दाताया मन स्यनी धयाथें पीर जुल । मवंसे मज्यूथें च्वन । थुखे छ्ये
 अबुया दशा व हे खः । छुयाय् छुयाय् जुल ।

संघ भोजन याकेगु यक्व पुण्य ला धया तःगु आः मछि थें
 च्वना वल । छुं जुया छम्ह भिक्षु पाः जुलकि भोजन याकी पिनि मन
 स्यनीगु जुया वल । मन स्यन कि पुण्य लाइ मखु । उकि जि मवंसे
 मजिल । जि स्वये वले संघ भोजन मघासे निम्ह जूसां स्वम्ह जूसां शुद्ध
 मनं भिक्षु पिन्त भोजन याकल धाःसा पुण्य उलि तुं लाः । बर्माय् व
 थाइलैण्डे प्यम्ह प्यम्ह सःता संघ भोजन याके धयागु चलन मदु । थ्व
 लंकायागु चलन खः ।

जि ट्याक्सी च्वना संघ भोजने लाकः वना । ह्य थें, मन यले ।
 जि ब्वायाके न्यना जि छक थें ब्वाय् वना वये न्हें ? धया बले ज्यू
 धाल । चक्कंगु मनं धागु मखु । छाय् धासा ख्वा खिउकल । थुलि का खें ।

जि थें भोजन याना छ्ये लिहाँ वना बले अबुं हानं नं मवाय्

धुंकल । बान्हि लिपा स्वता इले २ श्रावण खुनु वाक्कु छिना मिखा
तिसिना वंगु दृश्य थौं तक नं मिखाया न्ह्योने दना च्वनि । अबले जित
छु अनुभव जुल, जिमि छ्येया दृश्य गथे खः थ्व कलमं छु च्वये । थ्व
खँ अनुभव हे जक सीके फं ।

जिमि माँ लुमंका

(माधवी अनगरिका)

जिमि यःम्ह माँ गन बना हा थों
जिमित तोता जिमि नुग ल्वेक
माँ घाय मगाकं तोता जिमित
गन बना ध्वना खने मवेक

न्यागुं ज्या खें न्या न्याचिला बीम्ह
दुःख जिमि न्याय्त सुख मू बीम्ह
हाहा ! थों गन माः बने छंत
मति लुममला माँ आः जिमित ?

दं दं दःसां लोमंके मफु माँ
छं गथे जिमित ल्वमंका माँ !
गुण यक्व धाना तःगुलिं जकला
मफुगु ल्वःमंके थोंतकं माँ ?

जिमिसं स्वे मां छं धाःथे च्वना
छं क्यंगू ले हे वना च्वना
मुसुकाः ख्वा क्यना म्हगः तकं नं
थौं छाया् जिमित वाना च्वना ?

जिमिगु उन्नति स्वय स्वय् छं धया
हाय् थौं क्यने न्ह्यो गन वना ?
थन छं च्वना स्वे मं मदया
स्वेत जकं गनं वना ?

न्ह्यागु भि याःसां हर्षित जुइम्ह
मां छथे मदु मेम्ह सुं नं
थौं कन्हे गुलिखे भि याना नं
छंगु न्ह्यूख्वाः हा स्वे जि मदु !

बिछाया धुकू बल्लाकि धका
बर्मा देशे छं छ्वया बिल
व्वना च्वनाबले सुखं आखः
कच्चिकां हिना पौ छ्वया हल !

अले छ्वल दन दन शोक यागु मि
स्मृतिया छुसि छतं लिस्से
स्याये मफुत धीरजया जलं
ज्ञान ध्यानया फुक प्रयत्न !

हाय छं जिमित हःपाः ब्यूगुसा
 जिमिगु अध्ययन न्ह्याना च्वनी
 तर छ वना बिल जिमित तोता
 गन मन अले म्वाना च्वनी ?

आक्से स्वसां ह्यूथे च्वना बल
 पुध्वी हे नं वुसुना वन
 पलाः तः तः थाय दुतुं थें च्वन
 च्वे बः जिमिसं छुं मखन ।

मां मवुगु शोके इवा वे जूगु
 तार तार नं बइ हे च्वन
 शोकं छाना सदा स्नेहं सायका
 जिमिगु मनं फे फे च्यात ।

अवे वया अले गनं वना अनतुं
 जिमि आकांक्षा फुक वाना
 छे अथे कु ऊयाः खापा अथे कु
 तर मां छ हे छह जक मवु !

मां छ फेतुइगुं थाय नं अथे कु
 छ लिघनीगु अंगः नं कु
 मां इमि हृदये छंगु याव कु
 केवल छंगु अवयव मवु

उपहार याना हे तःगु लि
 वन वन वन थाय् छं ना काः दु
 आखः छ मसःसा अनेक तुक्का
 बोध याइन्ह धका धाः सः दु !

सं क्याना बीन्ह मालेया निति
 जीवन यागु सुख व शान्ति
 छंत सकस्यां हाइ हाइ धाः दु
 दुख छं स्वतं मयागुलि ।

बाल-जनपि मूर्खत धयारि
 संगत फुक्क तोला जूगुलि
 सुख शान्ति सदां ह्येगु निति
 न्ह्यवागुलि "मामजु" धाः दु ।

धाःदु धाःदु रे छंत यः धाः दु
 मां छ यो गन सुला चवना ?
 यो हा गन वन जिमि मां योन्ह
 थुकथं सकस्यां येक येक !

सकस्यां येकनं मां छ वनेत
 छं हे कि सुं जुइ मय्या
 मेपित मेपि जिला जि स्वः मां
 छं अति यःन्ह चौधी मचा ?

मां वाय् मफुम्ह जि तिहे स्यू छं
अयनं मां छं छाय् त्वमंका
नाप च्वने मवेक याकचा सुत्त
गन वना यौ बिपत्ता ज्वीक ?

जिमिगु नुग थय् व्हाय् व्हाय् ल्वेका
मां छ गय् गन च्वन च्वना अय्
छ वं वं थाय् वे जिपि नं मां
तोते मस्य जिमित सत्य थय् !

तुहरा याना जिमित तोता
मां छ गन च्वना स्वया च्वना ?
न्हिन्ह जिमिसं नां कयागुलि
मन- मिन खुलुलुं मवः मिना ?

गूहया बन्धनं चीया निती
गुलिछे स्वत नं जिमित जगं
मफु ची भ्याःहे भतिहे गये नं
मांया आस्मा शक्ति बलं !

माःगु उपकार लुमनि लुमनि
मनया वीर भय् भय् बिया बइ
कुलायन धर्मं तोता जिमिसं
बना च्वना बुद्धं कयंगु लेंसं ।

माँ छं हे जिमित्त्वं संत्माणि
 च्वना यना आः गय् वाना ?
 वे माँ वे माँ छंगु हे ल्यू ल्यू
 कित्त्वं छं जिमित्त्वं वा नापलाः !

सहायता बी छं माथाय् माक्व
 जिमित्त्वं गबले छं धाय् स्वाक
 लुमनी लुमनी माँ छंगु गुण
 वाथा वाथा अले कंकल !

हा ! थौं गन वन जिमित्त्वं यःम्ह माँ
 तोता जिपि जि हे मसीक
 मतना तना छं माया याना
 जिमित्त्वं हे छं वाना मैक !

स्वाना च्वना जिपि छं आश्रये
 अबला जुल आः छं तोतेवं
 थये बाइ धका स्वप्ने मखना
 विप्ने वाका च्वने माल छं !

माँ छं हे जिमित्त्वं त्वता वसेलि
 स्वैगु आश्रये च्वने जिपि
 माँया पलिसाहे माँ गन दइ
 छं बयंगु ले गय् जिपि च्वने ?

आधार सुं सुं कार्यपि मवेक
छाय, मां न्हापां थः वनागु
सीमानि धइगु खँ वयनेत जकं
जिमित थये छं यानागु ला ?

मंत मां छंके जिमि स्नेह
गात मां गात मन पीर तंक
चीधीपि म्हायपि भनं याइगु
वारे मां थन तुरन्त ध्यंक वा ।

याना थं मां छं, जिगु नुगंत
मत मबुगु कोठा समानं
अबला खः जि म्हाय् चीधीम्ह
छंगु आश्रये म्वाता च्वना ।

स्वप्नाय गुलिखे छ वने धुंका
विप्नाय थें तुं खँल्हाय धुन
वारे वा मां छं छक वयं ल्वाः
आपुसु ल्वाः स्वयं जुया च्वन ।

काल छ नं गुलि विवेक मबुम्ह
वया माया ध्याः भति मबुम्ह
पीका तेमालं जिमि मां यात
सःता यनाला जिमि मां छं ?

फायत्यः फाय्मत्यः माँ नाप मस्त

विवेकं छं भति याय् म्वाला ?

नक्तिनि न्येच्यादं क्यंम्ह जि माँया

गुलि दनि आयु जि स्यू काल !

कर्मं छं जिमि मां पीका तःगुसा

उज्ज्वल गुलि छ हे जुइ तिनि मस्यू

धार्मिक तयेत जीवन बीम्ह व

सरालाई छन्त सक सिगु नं

न्हाथाय् वंसां न्हाथाय् च्वंसां

सकसितं धर्मं खं कना जुइम्ह

मन यात गारे गारे जुइक

हा ! हा !! थौंनं कवें सुनां ?

आखुनु छन्त तमंसां धाय् जि

यंके मते आःखुनु मचाते माँ

छंगु चितनं जिमिथें हे खः

भिपि धाको याकनं यंकेत !

जिमिगु नुगः स्याक्क यंका ब्यूगु

लाई तिनि छन्त अवश्य पाप

सने मत्य ज्या छं आखुनु थुजागु ।

मेकमेकं कर्पिन्त फायेगु ।

कारे का सर्ग छं स्यूये स्वः

जिमि मां बल ज्वी छं बाय् हे
सर्ग हे छं छाय् तोपुया तयीं

जिमि यःम मां जि धुनं खनं

म्बाल वे सर्ग छ, छले विला ग्यु

जि छकः जिमि मां नाप छं ल्हाय्
बि रे बि सर्ग; छं छले छकः हुं

जिमि मां छक माःगु छं ल्हाय् !

सर्ग छं जिमि मां यंके मांसां

ईद्वयः नं ला छुं भति स्वयमाः
पूजा यक्खं याना तःम्ह जुया

स्वः वन छका छं ई स्वय् म्वाः ?

याय् मगाःनि जिमि माचांछि मुना

धर्मथा उन्नति पुण्य संचय

जि मां वन ला बिंशांछां माता

आः छंगु बाते पुष्पारमा !

सुक च्वन स्वः स्वः सर्ग छं ग्यामां

छाब् यंका का धा जि मां यात
भति लिपां छुंइवे जिमि मां नं हे

तीती धर्कांलां छु स्वर्गति !

इहाक हे खवया चवंसां तबि नं
माँ छ ल्याला वे हे मखुत ?
छं वैगु लेहे जिपि नं वयत
लं छकः हे नं कयने मखुत ?

जिमि जीवनी स्वां हानं व्हेकित
ज्यूसा वारे माँ लं लुइका
माःगु साः बाः थन तइ बीत
बीत च्याका विकास मत !

कोटि कोटि बिनित काल छंत हे
मेपित जि सुयात छु धाय्
यंकूम्ह छ हे, छं हे माला ब्यू
थुकिया ज्याला कन्हे जिहे बी ।

जिमिसं धैथे दे हे मखुला
जिमिगु बिनित न्यनेहे मखुला ?
जि ज्याला बियानं जिमिमाँ बीत
छं मन मच्चंसा जि छुयाय् !
माँ, थन वारे, कि जिपि कावा
हाः नं वे मखु, वे नं मखु ?
धयाथे दत कि ला धर्म ल्वमनी ।
गय् धया माँ, गय् धया माँ ?

काल छंत न्योरा याय मफुत
मां छ नं जुल मौने लान
काल छं थी मफयक गबले
जिमि मां यात मोक्ष दयमाः ।

Dhamma.Digital

लेखकया प्रकाशित सफूतः

नेपाल भाषा

१] गौतम बुद्ध	९] बौद्ध शिक्षा
२] बुद्धया अर्थ नीति	१०] न्हापां याम्ह गुरु बु
३] तथीगत हृदय	११] हृदय परिवर्तन
४] त्याग	१२] बौद्ध ध्यान
५] दश संयोजन	१३] वाखं भाग -१
६] भिक्षुय्य पत्र भाग -१	१४] " " -२
७] " " -२	१५] बोधिसत्त्व
८] पेरिङ्ग स्वास्थ्य निवास	१६] मां-बो बुमन छिगु ल्होती

नेपाली भाषा

१] नेपाल चीन मैत्री	५] पञ्चशील
२] बुद्धवाद	६] शान्ति
३] बौद्ध दर्शन	७] नारी हृदय
४] बुद्ध र व्यवहारिक धर्म	८] पेरिङ्ग स्वास्थ्य निवास

थाकुकु : 'शाक्य प्रेस' ओम्बहालटोल, कान्तिपुर । फोन १३६०४